

Aan: De leden van de commissie Algemene en Bestuurlijke Aangelegenheden

Van: Burgemeester en wethouders

Datum: 20 mei 2008

Onderwerp

Opiniërende nota uitbreiding coffeeshops

Beslispunten

1. Uit te spreken of u het wenselijk acht om over te gaan tot wijziging van het maximumstelsel t.a.v. coffeeshops (van 1 naar 2 coffeeshops);
2. Indien de uitkomst van de discussie onder beslispunt 1. is dat de gemeenteraad voorgesteld dient te worden het aantal coffeeshops van 1 naar 2 uit te breiden, het college voorstellen laten ontwikkelen waarin de criteria ter beoordeling van de geschiktheid van de locaties worden vastgelegd waarbij beoogd wordt de nadelen van coffeeshops te beperken en waarbij de aanwezige belangen (o.a. economisch, ruimtelijk, jeugdbeleid) afgewogen worden;
3. De onder beslispunt 2. genoemde voorstellen inzake de criteria wederom in de commissie ABA te bespreken en door de gemeenteraad laten vaststellen.
4. Het college op basis van de door de raad vastgestelde criteria een keuze laten maken voor een locatie.

Inleiding

Waarom leggen we deze nota aan u voor. N.a.v. de incidenten bij de coffeeshop aan de Wolfstraat en de daarop gevolgde sluiting is het 1-coffeeshopbelid opnieuw ter discussie. Door de politie wordt momenteel geconstateerd dat i.v.m. die sluiting op andere plekken softdrugverkoop plaats vindt en dat hierdoor overlast ontstaat.

In deze nota schetsen we kort de historie en achtergronden van het huidige gemeentelijke beleid. Daarnaast komen een aantal knelpunten aan de orde die samenhangen met al dan niet uitbreiden van coffeeshops. Tot slot wordt een aantal mogelijke criteria benoemd die bij de verder ontwikkeling van het beleid betrokken kunnen worden. Van de commissie willen wij vernemen of u aanleiding ziet over te gaan tot uitbreiding van het maximum naar 2 coffeeshops en vervolgens ons college opdracht wil geven voor verdere uitwerking.

Argumenten

De commissie wordt gevraagd de argumenten voor en tegen (zie hieronder) een extra coffeeshop af te wegen. Tegenover belangen van beheersbaarheid en de controleerbaarheid, staan een aantal andere valabele argumenten tegen uitbreiding. De argumenten tegen uitbreiding zijn voor een deel al in het verleden (bij het mogelijk maken van de exploitatie van een coffeeshop) aan de orde geweest en gewogen.

De huidige impasse waarin door sluiting van de enige coffeeshop, verkoop weer geheel de illegaliteit in duikt en de daaraan gepaard gaande overlast, is concreet de aanleiding. Een eventuele uitbreiding zal in ieder geval gepaard gaan aan het vastleggen van een aantal criteria, omdat daarmee aan een aantal valide argumenten tegen uitbreiding, tegemoetgekomen kan worden.

De wijze waarop uitbreiding zal geschieden behoeft alsdan verdere uitwerking. Criteria voor de locaties zullen worden overwogen. Daarbij zij opgemerkt dat eerder voorstellen zijn ontwikkeld om van 1 naar 3 coffeeshops te gaan. Aangezien die criteria niet toereikend waren is door de politiek die uitbreiding tegengehouden. We zullen daar dus zeer weloverwogen naar kijken. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de ervaringen van elders. E.e.a. geschiedt met een aantal betrokken afdelingen om goed zicht te krijgen op aanwezige belangen en deze tegen elkaar en de behoefte aan uitbreiding van coffeeshops af te wegen.

Beleidsmatige context

Historie gemeentelijk beleid

Algemeen

Sinds ruim 10 jaar voert de gemeente een zogenaamd 1-coffeeshopbeleid. Een aantal jaren geleden heeft er discussie plaatsgevonden over uitbreiding naar 3. Daarvoor was toen uiteindelijk geen politiek draagvlak. De keuze voor het toelaten van 1 (of meerdere) coffeeshop(s) is o.a. ingegeven vanuit beheersmatige overwegingen. Zowel voor de gemeente, als de politie heeft het voordelen om een gedoogde locatie te hebben die in de gaten gehouden kan worden. De gemeente verstrekt onder voorschriften een overlastvergunning en kan daardoor eisen stellen aan o.a. de personen (antecedenten; BIBOB), de bedrijfsvoering en gezondheidsaspecten. De politie controleert op de strafrechtelijke gedoogcriteria (AHOJG). In de illegaliteit is daarop geen (goed) zicht.

Jaren '90

Begin jaren negentig is in Helmond het eerste coffeeshopbeleid vastgesteld ter beteugeling van het uitdijend aantal coffeeshops. In de 'Evaluatie nota van uitgangspunten voor het te voeren coffeeshopbeleid gemeente Helmond' van 1997 is het volgende geconcludeerd:

'Gelet op het aantal momenteel aanwezige coffeeshops (1 en 1 in onderzoek) mede in verhouding tot het aantal in 1993 kan gesteld worden dat het vastgestelde beleid en de uitvoering ervan een halt hebben toegebracht aan het verder uitdijen van de coffeeshops. Dit zal mede te maken hebben met de afstemming in dit kader tussen de gemeente en de politie en eventuele derden zoals woningbouwverenigingen. Het beleid heeft (nog) niet het effect dat nieuwe locaties niet meer ontstaan. Aangezien er toch een zekere mate van behoefte is, is het maar de vraag of dit effect ooit gesorteerd kan worden. Overigens lijkt 1 (momenteel bekendstaande) locatie voor een stad als Helmond erg weinig gelet op de zeker aanwezige behoefte. Niet uitgesloten moet in ieder geval worden dat het een en ander 'illegaal' (onontdekt) plaatsvindt. De wens alle coffeeshops te sluiten heeft als risico dat een ondergronds circuit ontstaat dat weinig controleerbaar en beheersbaar is.'

1-coffeeshopbeleid vanaf 1998

Op 4 juli 2000 is de 'Nota herdefiniëring uitgangspunten voor het te voeren coffeeshopbeleid' vastgesteld (publicatie 12 juli 2000). Deze nota beoogde het inmiddels (sinds 1998) feitelijk gevoerde beleid (één-coffeeshopbeleid) formeel vast te leggen. Dit naar aanleiding van een uitspraak van de président van de rechtbank te 's-Hertogenbosch m.b.t. de illegale coffeeshop aan de Wolfstraat.

Discussie over uitbreiding 2002/2003

Omdat er steeds druk bleef bestaan op het gevoerde maximum heeft er in 2002 en 2003 veel discussie plaatsgevonden over het maximumstelsel. Verzoeken om een vergunningen werden nog steeds gedaan. Daarnaast moest er zo nu en dan bestuurlijk worden opgetreden. Uit informatie van de politie bleek ook dat er maandelijks vele hennepkwekerijen door haar werden ontmanteld. Er was ook een aantal illegale verkooppunten (woningen). Uitbreiding van het maximum zo werd gesteld kan er toe leiden dat de behoefte aan illegale verkooppunten vermindert. De politie gaf toentertijd aan dat een beperkte uitbreiding de controleerbaarheid en beheersbaarheid ten goede komt.

Voorkomen moest evenwel worden dat er door teveel uitbreiding weer overlast ontstaat c.q. het woon- en leefklimaat of de openbare orde werden verstoord. Daarnaast moest een aanzuigende werking worden voorkomen. Daartoe werden criteria geformuleerd.

Op het moment dat de gemeente echter voornemens was een 2° vergunning te verlenen aan de Mierloseweg leidde dat tot enorme discussie in de buurt en de ondernemersvereniging. Dit leidde ertoe dat de mogelijkheid van uitbreiding werd teruggedraaid. Dit in weerwil van het feit dat de Mierloseweg specifiek was aangewezen als locatie waar een coffeeshop mogelijk werd geacht.

Bevestiging 1-coffeeshopbeleid 2004

In de vorige collegeperiode is o.a. afgesproken niet opnieuw een discussie over uitbreiding te entameren. Dat was in het kader van de zogenaamde Cannabisbrief van het vorige kabinet. Op 19 juli 2004 is door de commissie ABA ingestemd met de commissienotitie over het cannabisbeleid.

Sinds de keuze voor het 1-coffeeshopbeleid worden alle verzoeken om vergunning onder verwijzing naar dit beleid afgewezen. Dat betreft er enkele tientallen.

Voor de handhaving is een Handhavingsprotocol coffeeshops vastgesteld. Deze wordt mede gelet op landelijke ontwikkelingen momenteel herzien.

Regionaal beleid

Een belangrijk aspect voor de discussie over het toelaten van coffeeshops is dat regionaal (Regionaal College) is afgesproken dat Eindhoven en Helmond coffeeshops gedogen en de overige gemeenten een 0-optie voeren. Helmond heeft steeds 1 coffeeshop gedoogd. Er zijn geen nadere afspraken gemaakt over het aantal te gedogen coffeeshops.

Eventuele wensen voor een ander beleid (terug naar 0) zouden in ieder geval regionaal afgestemd moeten worden. Uitbreiding naar 2 (of meer) past wel in het afgesproken beleid.

Onderzoek criteria

Uiteraard zal t.a.v. nieuwe locaties zeer zorgvuldig moeten worden gekeken of een locatie geschikt is voor een coffeeshop. Niet ieder pand c.q. iedere omgeving leent zich daarvoor. Op voorhand is het dan ook goed om t.a.v. de geschiktheid van een locatie criteria te formuleren. Daarvoor is extra onderzoek nodig. Aanvragen voor het exploiteren van een coffeeshop zullen dan worden getoetst aan deze criteria.

De volgende aspecten zullen gewogen worden bij het formuleren van de criteria:

wettelijke

1. relatie naar het bestemmingsplan; coffeeshop moet in bestemming horeca passen;
2. passend in justitieel gedoogbeleid;

aspecten die beogen nadelen te ondervangen

1. relatie t.a.v. een omgeving waarvan de panden overwegend de functie 'wonen' hebben;
2. relatie naar gebied waar bedrijven en/of winkels aanwezig zijn;
3. relevantie van binnen of buiten bebouwde kom;
4. bescherming jeugdigen; relatie naar plaatsen waar jeugdigen samenkomen c.q. op die samenkomst van jeugdigen is gericht;
5. relatie naar bijzondere gebieden (b.v. het winkelgebied city);

Kanttekeningen

Knelpunten

Huidige locatie

Nieuw geformuleerde criteria voor de locaties van coffeeshops, dienen te gelden voor nieuwe locaties. De locatie Wolfstraat wordt zo'n 10 jaar gedoogd en heeft een overlastvergunning. Daarmee is de locatie uitdrukkelijk akkoord bevonden, getoetst aan de huidige kaders. Het is gelet op de rechtszekerheid niet mogelijk de bestaande locatie te sluiten op basis van nieuwe criteria (valt onder het geldend recht). Zonder overgangsregeling en bestuurscompensatie (schadevergoeding) zal de gemeente door de rechter teruggedroefd worden. Uiteraard zal ook een negatief resultaat van een eventuele toetsing kunnen leiden tot procedures en een forse (omzet-)schadeclaim.

Mocht de huidige eigenaar stoppen met de exploitatie, dan kan hij zijn coffeeshop verkopen aan een nieuwe ondernemer. De laatste zal uiteraard aan alle voorwaarden (antecedenten; financiële handel en wandel e.d.) moeten voldoen.

(Let wel, op dit moment is er voor de locatie Wolfstraat een geldige vergunning; er heeft enkel sluiting plaatsgevonden.)

Overzicht van argumenten voor en tegen uitbreiding

Voor uitbreiding maximumstelsel

1. situatie wordt beter beheersbaar (ook volgens de politie) doordat vraag en aanbod gekanaliseerd worden middels bekende verkooppunten; mogelijk minder activiteit in illegale schuurtjes) circuit;
2. betere controleerbaarheid op bestuursrechtelijke (vergunning) en strafrechtelijke (AHOJG) voorschriften;
3. beter zicht op de doelgroep;
4. beter zicht op de exploitanten (antecedententoets; BIBOB);
5. de situatie waarin we nu zijn aanbeland, waarbij de enige coffeeshop is gesloten, kan minder snel tot beheersproblemen leiden als er meer coffeeshops zouden zijn geweest;

6. Helmond heeft een grootstedelijke regionale functie te vervullen (afspraken Regionaal College); moeten niet alles aan Eindhoven overlaten;
7. we zitten beduidend onder de veel genoemde norm van 1 coffeeshop op 15.000 tot 25.000 inwoners;
8. er is nu sprake van oneerlijke concurrentie; huidige exploitant heeft monopolie positie;
9. eventuele overlast is verdeeld over meer plekken.

Tegen uitbreiding maximumstelsel

1. in deze tijd van vergrote aandacht voor normen en waarden een verkeerd signaal; de voordeur wordt weliswaar gedoogd (in feite dus illegaal), de achterdeur is verboden (exploitanten zitten dus altijd in of dichtbij het criminele circuit);
2. strijdig met (de intenties van) het landelijk beleid en mogelijk met de te verwachten maatregelen (beleid t.a.v. afstandscriterium tot scholen);
3. aanzuigende werking gebruikers softdrugs (en mogelijk harddrugsdealers);
4. één coffeeshop heeft tot op heden nauwelijks tot problemen geleid; er was sprake van een beheersbare situatie;
5. uitbreiding leidt ongetwijfeld tot grote discussie over een (of meer) nieuwe locatie(s);
6. de situatie waarin we nu zijn aanbeland, waarbij de enige coffeeshop is gesloten, was niet ontstaan als de achterdeurproblematiek niet zo tegenstrijdig zou zijn geregeld; immers hoe moet men op een goede manier zijn handelsvoorraad regelen;

Middelen

Niet van toepassing

Vervolgstappen

- Een eventuele uitbreiding van het coffeeshopbeleid (maximumstelsel) zal ter fiattering aan de gemeenteraad voorgelegd worden.
- Vervolgens zal er een traject in gang gezet worden t.b.v. de ontwikkeling van criteria m.b.t. geschikte locaties.